Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 229 TUESDAY, DECEMBER 2, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 2-го ГРУДНЯ 1997 р. Ч. 229 РІК CIV.

Л. Кучма стверджує, що земля буде товаром

Київ(Р.Р.).— Тут у четвер, 27-го листопада, „Урядовий Кур'єр" повідомив про відвідини Полтавської области Президентом України Леонідом Кучмою.

На пресовій конференції у Глобинському районі Л. Кучма наголосив, що ще за його президентури земля буде товаром. „Ми здійснили паювання і тепер знайшли багато шляхів, як іти далі", — сказав Президент. Він відзначив, що рік тому в людей була зовсім інша психологія. Прикладом цього може бути Глобинський район, де люди відчули, що вони є власниками землі і ставляться до неї з пошаною.

За словами Президента, Уряд підготував механізми ціноутворення за землю, які ще має затвердити Верховна Рада.

Відповідаючи на запитання, Л. Кучма підтримав таку колективну форму власности на землю, яка будується на основі приватної.

Заторкнувши тему майбутніх виборів, Президент Кучма висловив жаль і тривогу, що центристи не створили спільного бльоку, що лідери партій не зуміли піднятися вище своїх амбіцій. Сьогодні необхідно зробити все для того, „щоб до парляменту прийшли люди, які могли б працювати в ім'я України, в ім'я розвитку її економіки", підкреслив Президент. Він вважає, що без допомоги Заходу Україна не вибереться з кризи. „Але Захід може прийти до нас, коли переконається, що в Україні є політична стабільність і стабільна законодавча база. Тільки за таких умов гроші інвесторів прийдуть в Україну", — зазначив Л. Кучма.

На пресовій конференції 26-го листопада голова Адміністрації Президента Євген Кушнарьов повідомив, що Л. Кучма провів велику нараду з членами Кабінету Міністрів та Адміністрації. Головним завданням виконавчої влади Президент визначив: не допустити до зупинення процесу приватизації.

Головним завданням другого етапу приватизації Президент вважає завершення цього року сертифікатної приватизації та одночасний перехід до грошової. Грошова приватизація сприятиме напливу додаткових грошей у бюджет, що полегшить виплату пенсій та іншої соціяльної допомоги. Саме на цьому етапі передбачається участь у приватизації відомих чужоземних компаній, які спеціялізуються на проведенні приватизаційних конкурсів.

Чималу увагу Президент приділив реформам в агропромисловому комплексі, оскільки переконався, що в господарствах, де люди два роки працюють по-новому, вони відчули перевагу і держава також.

Румунія, Україна і Польща зформували партнерство

Букарешт. — 26-го листопада президенти Румунії, України і Польщі провели зустріч, на якій започаткували нове тристоннє партнерство, повідомили засоби масової інформації.

Виступаючи на спільній пресконференції, Президент України Леонід Кучма сказав, що зустріч була важливою для зміцнення довір'я, партнерства і безпеки від Балтійського до Чорного моря.

Румунський президент Еміль Константінеску, який був ініціятором партнерства, назвав зустріч „першою робочою". За його словами, вона ознаменувала „невеликий, але важливий крок до европейської інтеграції" і розвитку реґіонального співробітництва, зокрема у військовій сфері.

Президент Польщі Александер Кваснєвський заявив, що реґіональне партнерство важливе, „особливо між такими великими країнами, як Польща, Україна і Румунія".

Президенти обговорювали спільні проєкти у будівництві доріг, залізниць і нафтопроводів між Балтійським і Чорним морем. Темою розмов було також пожвавлення прикордонної співпраці і створення „спільного фронту" проти організованої злочинности, нелегальної міґрації, наркобизнесу та контрабанди зброєю і радіоактивними матеріялами.

„Ми обговорювали, що потрібно зробити для того, щоб Україна стала ще сильнішим партнером на шляху до европейської інтеграції", — сказав А. Кваснєвський.

Як відомо, Польща, яка незабаром стане повноправним членом НАТО, взялася допомогати Україні в її інтеграції в европейські структури. А Румунія проголосила стратегічною метою своєї закордонної політики зміцнення незалежности і суверенітету України.

Л. Кучма відзначив поступ у виконанні українсько-румунського договору, який підтверджує існуючі кордони і гарантує права національних меншин. Він також сказав, що договір про примирення з Польщею, підписаний в травні, допоміг затягти залишені історією шрами і визначити відносини на майбутнє.

Український Президент заявив також, що Україна є прихильником членства Польщі в НАТО і підтримує Румунію в її намірах вступити до цієї організації. За його словами, Україна не вбачає в НАТО ворога.

Число американців за кордоном зростає

Ню Йорк. — Кількість американців, котрі проживають за кордонами З'єднаних Стейтів, протягом останніх 30 років зросла чотирикратно, до майже 3.3 млн. осіб, поскільки щораз більше громадян ЗСА поселюються на старість у країнах з нижчою вартістю проживання, повертаються до країн своїх предків чи відкривають підприємства, доражують, навчають або навчаються в інших державах.

Найчастіше американці вибирають Канаду і Мехіко, а далі йдуть Великобританія, Ізраїль, Польща, Італія і Німеччина. За оцінками Державного департаменту, викладеними в міжнародному виданні "Геральд Трібюн", у Канаді проживає 627,000 американців, у Мехіко — 550,000, Великобританії — 216, 000, Ізраїлі — 158,000, Польщі — 148,000, Італії — 146.000, у Німеччині — 130,000.

Ці дані не охоплюють працівників Федерального уряду, 550,000 американських вояків на закордонних базах і кораблях та їх родин.

Газета звертає увагу, що переїзд за кордон став серед американців популярним протягом останніх років, коли подорожування стало дешевшим і простішим, а комунікаційність фактично миттєвою. "Перебувають за кордоном у світі, в котрому у спортовій барі в Москві можуть дивитися на прямі передачі з футбольних фіналів чи післати вістку електронічною поштою з інтернетового кафе в Празі".

Тільки від 1990 року кількість американців, що проживають за кордоном, зросла майже вдвічі. Щодо проживання таких в Україні статистика не повідомляє.

Відбулася американсько-північнокорейська зустріч

Вашінгтон. — В кінці минулого тижня в американській столиці відбулася зустріч на вищому рівні між делегаціями З'єднаних Стейтів Америки і комуністичної Північної Кореї. Як відомо, взаємини між двома країнами дотепер ще не нормалізовані і Пйонгянг не має своєї амбасади у Вашінгтоні.

Амерканську делегацію очолював Чарлз Картман, один з дорадників Державного департаменту, а північнокорейську — заступник міністра закордонних справ Кім Ге Ґван. Учасники зустрічі обговорили проблеми двосторонніх взаємин, зокрема питання нерозповсюдження ракетних технологій, тероризму, заснування місій зв'язку у столицях обох держав, співробітництво у розшуках останків американських вояків, які загинули під час Корейської війни в 1950-53-их роках.

Як підкреслюється у повідомленні Державного депертаменту, північнокорейська сторона „висловила вдячність ЗСА за харчову допомогу".

Дещо раніше, а саме 21-го листопада, в Ню Йорку було підписано угоду між ЗСА, Китаєм, Північною і Південною Кореями про початок переговорів щодо миру на Корейському півострові. Вашінґтонська зустріч відбулася у переддень мирних переговорів між Південною і Північною Кореєю при посередництві Вашінгтону і Пекіну. Вони почнуться 9-го грудня в Женеві.

Тим часом уряд Південної Кореї повідомив, що Міжнародний валютний фонд надасть цій економічно загроженій країні допомогу в сумі 55 блн. дол. з вкладів ЗСА, Японії і Світового банку.

Змінено управління в Українському Домі

Київ(Р. Р.). — Про „революцію" в Українському Домі повідомила 27-го листопада газета „Київські Відомості". Згідно з інформацією Георгія Бурсова, 24-го листопада без пояснення причин народну артистку України Ларису Хоролець звільнено з посту генерального директора Українського Дому.

Водночас, згідно з постановою Кабінету Міністрів, Український Дім перейменовано на Палац мистецтв „Український Дім".

На думку журналіста, Український Дім в ході передвиборчої боротьби захопила Народно-Демократична Партія. Новим директором призначено члена НДП Валерія Плоха, який раніше працював секретарем з ідеології в Центральному комітеті Комсомолу та очолював комітет професійно-технічної освіти.

Нового керівника представив працівникам Українського Дому 25-го листопада міністер Кабінету Міністрів Анатолій Толстоухов.

МВФ похвалив Україну і виділив їй гроші

Вашінгтон. — 26-го листопада Міжнародний валютний фонд похвалив Україну за рішучі дії щодо стабілізації гривні і проголосував за надання її чергових 103 млн. дол., повідомили засоби масової інформації.

Як відомо, в наслідок недавнього падіння курсу гривні на міжбанковому ринку Національний Банк України підняв ставку перефінансування від 25 відс. до 35 відс. і наказав українським комерційним банкам збільшити свої грошової резерви від 10 до 15 відс. Гривня, яка випала була за межі валютного коридору 1.7-1.9 гривні за долар, повернулася майже на попередній рівень. 26-го листопада її курс був 1.887 за долар.

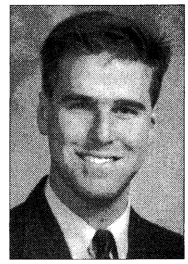
103 млн. дол., за які проголосував МВФ, є частиною позички на суму 540 млн. дол., призначеної для стабілізації української економіки. Раніше цього року МВФ відмовив Україні в трирічній позиці на суму 2.5 блн. дол., покликаючись на повільні реформи.

Однак 26-го листопада фонд відзначив „досягнення в монетарних і фіскальних реформах, зокрема в царині приватизації і реформи". МВФ, однак, зауважив, що Уряд України повинен прискорити структурні реформи, які є життєвонеобхідними для діяльности приватного сектора і розвитку економіки.

Західні аналітики вважають, що ці 103 млн. дол. є для України „краплею в морі" і вони не допоможуть, якщо не почнуться справжні реформи. Керівник міжнародної економічної дорадчої групи Сороса Майкл Блекмен висловив сподівання, що труднощі примусять Україну почати нову хвилю реформ.

В. Іваник — молодий фільмовий продюсер

Парсиппані, Н. Дж. — 27-річний випускник університету Іллиної Василь Іваник має всі можливості, а ще й сильне бажання стати чи не першим українським фільмовим продюсером в Голливуді.

В. Іваник

Не зважаючи на молодий вік, він вже здобув місце у престижевій фільмовій компанії Брати Ворнер заступника президента у відділі продукції. Його завданням буде тепер відповідальність за підготову і продукцію фільмів. Як інформують оба президенти компанії Брати Ворнер Лорензо ді Бонавентура і Билл Гербер, В. Іваник має незвичайний дар здобувати симпатію та співпрацю авторів сценаріїв, акторів та режисерів і вміє переводити з успіхом цілий довгий та важкий шлях виконання фільму від його початкових кроків до завершення.

Його успіх у фільмовій кар'єрі можна завдячувати також тому, що В. Іваник уміє співпрацювати з кожним і ніколи не відмовляється від ніякої можливости продукції нових задумів, та має відкритий погляд і думку для кожного.

Сьогодні професійні журнали кінематографії уважають В. Іваника одним із 100 найважливіших осіб Голливуду.

В. Іваник вийшов з української родини в Джерзі Сити і там був роджений. Його діди Василь та Юлія Іваники живуть в Колонії, Н. Дж., і є членами 70-го Відділу УНС.

В Ню Йорку вшанують Г. Удовенка

Ню Йорк. — Український Конгресовий Комітет Америки і Українська Американська Координаційна Рада повідомляють, що на святочний бенкет для вшанування міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка, що має відбутися в суботу, 6-го грудня, не висилають окремих запрошень до осіб чи організацій. На це святкування є запрошена ціла українська громада, а квитки можна отримати в канцеляріях УККА, УАКР або в крамниці „Молоде життя", 308 Схід, 9-та вулиця.

• Бенкет запланований на год. 6:30 вечора в готелі „Шератон", а квитки є по 100 дол.

Корпорація „Республіка" судиться з Кабінетом Міністрів України

Київ(Р.Р.). — У четвер, 27-го листопада, газета „Всеукраїнські Відомості" повідомила, що арбітражний суд України розглядатиме скаргу корпорації „Республіка" проти Уряду України, який начебто незаконно відібрав у корпорації 2.6 блн. кубічних метрів газу на суму 212 млн. дол.

Корпорацію „Республіка" ще донедавна очолював Ігор Бакай, який сьогодні є першим заступником голови Державного комітету нафтової і газової промисловости. А відповідати в суді за вчинене доручено тому ж таки комітетові.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ШУКАЮТЬ СКАРБНИЦЮ КРИМСЬКОГО ХАНА

СИМФЕРОПІЛЬ. — Два роки тому до української амбасади в Канаді завітав старший чоловік, який повідомив, що знає, де сховані незліченні скарби кримського хана. Прізвище цього чоловіка із зрозумілих причин не називається. Газета „День" інформує, що Уряд України врешті погодився перевірити інформацію і навіть підписав з канадським підприємцем-інформатором неофіційну угоду про те, що коли скарб у вказаному місці знайдуть, то 25 відс. його вартости отримає інформатор. Розкопи ж мають здійснюватися з участю закордонних спостерігачів і незалежних фахівців. Дорогу в Україну цим спостерігачам оплачує канадський підприємець. Кілька днів тому цей підприємець з групою фахівців та спостерігачів приїхав до Криму, привізши необхідну техніку.

БЛЬОК „ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР УКРАЇНИ"

КИЇВ. — Передвиборчий бльок „Европейський вибір України", який об'єднує Українську Селянську Демократичну Партію та Ліберальну Демократичну Партію України, зібрав 35,000 підписів на підтримку своїх кандидатів на депутатів. Голова ЛДПУ Андрій Коваль сказав на пресовій конференції, що бльок боротиметься за голоси тих, хто йти на вибори не збирається, однак демократично настроєний. Це, на думку Коваля, 6-7 відсотків електорату. Голова УСДП Віктор Присяжнюк сказав, що кандидати, які увійшли до списку бльоку, кандидатуватимуть і в мажоритарних округах. Список бльоку „Европейський вибір України" очолили В. Присяжнюк, А. Коваль, президент Асоціяції Фармерів України Микола Шкарбан, віцепрезидент Союзу Кооператорів і Підприємців України Сергій Баклан, голова ради Всеукраїнської Асоціяції Допомоги і Милосердя „Зелений Хрест" Володимир Лісовий. Всього до списку увійшло 150 кандидатів.

ВИКРАДЕНІ В УКРАЇНІ КАРТИНИ ЗНАЙДЕНО В АНГЛІЇ

ПОЛТАВА. — Центр громадських зв'язків Полтавського обласного управління міліції повідомив, що викрадені в березні цього року з Полтавського Художнього Музею картини „Нічний бій турків із хрестоносцями" Ежена Делякруа і „Натюрморт із раками" голляндської художниці Кляри Петерс знайдено в Лондоні. Їх продавали на авкціоні Сотбіс за 1 млн. дол. Затримано і осіб, які оголосили себе їх власниками. До Лондону виїхали представники українського відділу Інтерполю.

КІРОВОГРАДЩИНА ПОДАРУВАЛА МОРЯКАМ 10 ПОМЕШКАНЬ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Ключі від 10-ох помешкань українським військовим морякам вручив заступник голови Кіровоградської обласної державної адміністрації Володимир Богонос. На спорудження цих квартир Кіровоградська область виділила 331,000 гривень. На наступний рік кіровоградці обіцяють побудувати для моряків ще п'ять помешкань. За десять місяців цього року області України надали морякам допомоги на суму майже 5 млн. гривень. Найбільше помешкань для моряків побудував Київ, який 42 квартири вже спорудив, а на 1998 рік до кінця 1997 року плянує виділити гроші ще на 18.

ПРОТЕСТУЮТЬ ВЕТЕРАНИ ВІЙНИ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Близько 3,000 ветеранів та інвалідів Другої світової війни і війни в Афганістані затримали рух транспорту в центрі міста, а також залізницю, протестуючи проти затримки пенсій. Бльокування центральних вулиць вони припинили лише після того, як голова Ради Міністрів Криму Анатолій Франчук зустрівся з ветеранами і повідомив, що гроші у пенсійний фонд надійшли напередодні і борги за жовтень буде погашено цілком, а також частково за листопад. Посадник Симферополя Валерій Єрмак закликав ветеранів колишньої совєтської армії припинити блькування залізниці, оскільки це тягне за собою кримінальну відповідальність. Тим більше, що акцію протесту організувала нелегітимна організація — Союз совєтських офіцерів Криму. Голова цього незареєстрованого союзу у Алексєй Усольцев повідомив, що такі ж акції відбулися 26-го листопада в Ялті, Алушті, Феодосії та Керчі. Подібну акцію з бльокуванням доріг ветерани плянують на 3-го грудня з метою домагатися призначення дати виборів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

„ДИНАМО" ГРАТИМЕ В ЧВЕРТЬФІНАЛІ

КИЇВ. — Київська футбольна дружина „Динамо" перший раз заквaліфікувалася до чвертьфінальних змагань за европейську Чашу чемпіонів, домігшись 27-го листопада на своєму грищі реміcу 1:1 з голляндською дружиною Пі-Ес-Ві Айндговен. На 19-ій хвилині Сергій Ребров вивів „Динамо" вперед, однак на 65-ій хвилині Гіль Де Більд зрівняв рахунок. Українська преса була в екстазі, але тренер динамівців Валерій Лобановський закликав не піддаватися ейфорії і зберігати спокій. Назвавши гру своїх змагунів „великим досягненням", він одночасно зазначив, що дружина не є суперклюбом. На думку тренера, динамівців, які є однією з наймолодших дружин в Европі (середній вік — 21-22 роки), бракує досвіду. Крім того, існує загроза, що найкращих гравців „Динамо" перекуплять найбагатші футбольні клюби світу. Юрій Максимов вже перейшов до бременського Вердера, а нападаючим Андрієм Шевченком заікавилися Манчестер Юнайтед і АК Міляно.

У СВІТІ

НА СТОРІНКАХ лондонської газети „Гардіян" звели між собою порахунки двоє відомих письменників — Салман Рушді і Джан Ле Карре. Почав поєдинок С. Рушді, приєднавшись до думки тих критиків, які вважають останній роман Дж. Л. Карре „Закрійник з Панами" антисемітським твором. Насправді ж С. Рушді зірвав свою злість за те, що Дж. Л. Карре нібито не захищав його, коли іранський аятолла Хомейні дав наказ вбити С. Рушді за тяжку образу Ісляму у книзі „Сатанинські вірші". Дж. Л. Карре відповів, що рішуче засудив рішення аятолли, але при цьому ясно висловився, що не можна ображати почуття вірячих, незалежно від того, до якої релігії вони належать. Щодо антисемітизму у його найновішому творі, то Дж. Л. Карре рішучо відкинув закиди С. Рушді і інших критиків.

В АМЕРИЦІ

З ДАВНІХ ДАВЕН одним із способів заробітку індіянських племен в Америці було виготовлення і продаж виробів з кости, прикрас з дорогоцінних каменів і металів. Сьогодні цьому промислу, з якого мали добрий зиск племена Зуні, Гопі і Пуебльо, загрожує цілковитий занепад. Річ у тому, що вироби зі золота, срібла та каміння є дуже трудомісткими і тому досить дорогими. З цієї причини майстри переходять на простіші і дешевші речі з пластмаси, ніклю та олива. Щоб використати заслужену славу індіянців, торгівці в різних країнах вдаються до різних хитрощів. Наприклад, на Філіппінах, де дуже полюбляють вироби американських індіянців, дійшло до того, що перейменували одне невелике місто, назвавши його Зуні. І тепер на різних підробленних сувенірах стоїть „законний" знак: „Зроблено в Зуні". Довірливі туристи є певні, що купують вироби знаменитих індіянських майстрів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.

at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Світла і тіні книжкового ринку

Здавалося, що книжки, відколи винайшли друк та почали випускати в цій формі писання різного роду, ніколи не переведуться та ніколи на втратять своєї важливости й почитности. А все ж в останніх роках часом виникає сумнів, чи не прийшов поганий час і на цю так важливу та необхідну частину людської інтелігенції, на цей традиційний спосіб осягнення знань.

Щораз частіше стверджується, що через останні здобутки техніки у формі комп'ютера і стрічок до слухання, книжка, друкована на щораз дорожчому папері, зачинає зникати із рук звичайного, пересічного консумента.

Людина, для якої книжка є радше розривкою, але часом і джерелом знання, може тепер спокійно використовувати в тих самих цілях, яким досі служила книжка, саме екран комп'ютера чи стрічку, на якій награний текст. Отже, зачинає бути щораз більше популярне читання на екрані або слухання на стрічці, бо ж обидва способи вміло заступають книжковий механізм, що донедавна був необхідний для кожної пересічної людини, яка вивчила читання в школі та знаходила вдоволення у лектурі.

У висліді щораз частіше читаємо у пресі чи чуємо у різних засобах інформації про те, як закривають тут і там книгарні, як зменшується наклад книжок і як зменшується на них число покупців. Ось не так то і давно читали ми про ліквідацію двох великих книгарень в Ню Йорку на 5-ій авеню, яка досі була місцем найкращих і найбагатших джерел книжок так тутешних, як і закордонних, дослівно у всіх мовах. Причина ліквідації книгарень — брак покупців. Але тут можна відразу виснити, що такий факт не містить нічого дивного, коли рівночасно читаємо, що нюйоркські діти щойно у третій клясі вивчають читання та вміють ним користуватися. Як, отже, вимагати відтак у них у старшому віці зацікавлення книжкою, коли телевізія та комп'ютер виповнює дешевими та примітивними картинами всі потреби?

Книжковий ринок завмирає не лише тут, у ЗСА. Подібне діється тепер також в Західній Европі, зокрема в Німеччині, де досі процвітали книгарні — і так із загальною белетристикою, як і з малотиражними книжками поезії, призначеними для знавців гарної літератури.

І там розцвіла конкуренційна боротьба між награванням на стрічки чи комп'ютеризацією цілих книжок, або ще краще їх скороченнь, а з тим зменшення попиту на купівлю книжок в книгарнях. Подібний стан створився також у Франції та країнах північної Европи.

А що сталося із голодом на вільну українську літературу в нашій батьківщині? — запитає читач нашого щоденника. Тут ситуація дещо інакша. Як знаємо, книгарні переповнені книжками і читачів не бракує, хоча б тому, що усі західні технічні засоби, які витискають книжку з рук читача в Україні, ще мало доступні. Зате, однак, є інший грізний ворог нашої книжки. Знаємо, що усі книгарні переповнені тепер книжками російською мовою і ними просто закидують книжковий ринок, а тим часом українська книжка шукає безпомічно видавців, філантропів, які розуміли б її важливість та давали на це відповідні фонди. Придалася б також краща опіка над поширенням української книжки збоку урядових чинників, яким бракує зрозуміння для цієї так важливої ділянки і які мають завжди виправдання, чому немає відповідних фондів на книжку, а є наприклад, на ще одну „дачу", „Мерцедеса" чи поїздку до ЗСА.

Отож пригадуючи давні, але ніяк не „добрі часи" комуністичного режиму, читаємо у їхніх виданнях, які були наклади книжок в Україні: 20,000-30,000, з копійковою ціною. Сьогодні незвичайно вартісні книжки появляються накладом 2,000, і це з великим трудом — через брак фінансів, дорожнечі паперу і друку, а при тому порожньої кишені українського читача, що, зрозуміло, видасть скупі гривні на прохарчування себе і родини, але не на книжку.

Як розвинеться це питання в найближчих роках у світі і у нас? Може і в Україні комп'ютер і стрічка поставлять книжку на задній плян, як у західних країнах. Однак стверджуємо, що коли книжка цікава, вона всюди знаходить читача, але в Україні вона ще й мусить бути написана українською мовою.

Володимир Лісний,
Київ

ВІД ЧОРНОГО МОРЯ ДО АНДІВ

В Україні відбулися „великі чорноморські дні", які завершили піврічне головування України в Чорноморському економічному співробітництві (ЧЕС). Згідно із пляном заходів на шість останніх місяців, у Києві 20-22-го жовтня відбулася 10-та сесія міністрів закордонних справ і старших урядових осіб ЧЕС, а 21-22-го жовтня — міжнародна конференція ділових кіл ЧЕС і Спільного ринку країн Південної Америки (МЕРКОСУР), яку патро-нував Президент України Леонід Кучма. На конференцію прибули близько 300 ділових людей і представників урядових структур країн ЧЕС і Південної Америки, а також представники Европейської комісії, Центральноевропейської ініціятиви (ЦЕІ), Ради держав Балтійського моря. А на засідання сесії міністрів закордонних справ з Ню Йорку прибув голова 52-ої сесії Генеральної асамблеї ООН Геннадій Удовенко.

25-го червня 1992 року Стамбульську декларацію про Чорноморське економічне співробітництво підписали 11 країн: Азербайджан, Албанія, Вірменія, Болгарія, Греція, Грузія, Молдова, Росія, Румунія, Туреччина, Єгипет, Словаччина, а в 1995 році — Австрія та Італія. Не зважаючи на досі ще аморфну структуру цього об'єднання, до ЧЕС як повноправні члени хочуть вступити багато країн, зовсім далеких від Чорного моря, — Югославія, Іран, Македонія, а спостерігачами стати — Хорватія, Боснія, Герцеговина, Кипр, Словенія, Казакстан. Чорноморський регіон — це передусім ринок країн з населенням 300 млн. споживачів, в якому можливе невдовзі значне економічне зростання. Завдяки своїм природним ресурсам, потужній промисловій базі, кваліфікованій робочій силі, ЧЕС вже тепер може широко відчинити двері для міжнародних інвесторів.

Реґіон ЧЕС володіє великим портфелем спільних проєктів у галузі енергетики, транспорту, телекомунікацій, охорони навколишнього середовища, сільського господарства. Саме тому на сесії міністрів закордонних справ обговорювався проєкт правного документу, який офіційно зафіксує трансформацію ЧЕС у реґіональну економічну організацію. У центрі уваги також перебувало питання початку праці в Сальоніках (Греція) Чорноморського банку торгівлі і розвитку. Питання співпраці в рамках ЧЕС і перспективи його розвитку ще напередодні (9-го жовтня) обговорювалися на зустрічі Г. Удовенка з постійними представниками при ООН країн-учасниць ЧЕС. На думку міністра закордонних справ України, перспективним напрямком діяльности ЧЕС мусить стати створення реґіональної зони вільної торгівлі. „Україна розглядає співпрацю в Чорноморському реґіоні передусім у контексті інтеграції в европейський економічний простір", — підкреслював Г. Удовенко.

І саме тому в Київ прибули представники МЕРКОСУР. Це найдинамічніше економічне об'єднання в сучасному світі.

Підвалини Спільного ринку Південної Америки були закладені Асунсіонським договором 1991 року. За шість останніх років економічна інтеграція в Латинській Америці проснулася далі, ніж за попередні 100 років. До МЕРКОСУР увійшли Арґентина, Бразилія, Параґвай і Уругвай, до яких згодом приєдналося як асоційований член Чіле. Загальна площа країн МЕРКОСУР — 12 млн. кв. км., а чисельність населення — 195 млн. Проте найбільше значення мають інші цифри — сумарничий обіг ВВП країн Спільного ринку Південної Америки становить 1 блн. дол., а зовнішньоторговельний обіг — 120 млн. дол. Потрібно також враховувати і пропозицію президента ЗСА Билла Клинтона, висловлену під час його візити до Венесуелі, Бразилії і Арґентини, про створення американської зони вільної торгівлі. Зрозуміло, що її основою, разом з Північно-американською зоною (НАФТА), повинен стати МЕРКОСУР.

Для України це також додатковий канал урізноманітнення її зовнішньоекономічних зв'язків, позаяк нині до 48 відс. зовнішньоторговельного обсягу України припадає на Росію. А це абсолютно ненормально, як слушно зауважив віцепрем'єр українського уряду Сергій Тигипко, до речі, голова організаційного комітету бізнес-форуму ЧЕС — МЕРКОСУР. Участь у праці Чорноморського економічного співробітництва таких стратегічно важливих для України партнерів, як Туреччина, Ізраїль і Азербайджан, так само мусить допомогти Україні послабити, а згодом, може, і позбутися, економічної залежности від Росії.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Марків

Квартет ім. М. Леонтовича в Ню Йорку

Американська концертова агенція Мюзішенс корпорет менаджмент влаштувала в понеділок, 24-го листопада ц. р., концерт відомого струнного Квартету ім. М. Леонтовича в елегантній Вейл рісайтал голл. Та незвичайна обставина стягнула немале число української інтелігенції, серед якої не бракувало визначних музик-виконавців. Це доказ поваги до ансамблю.

Концерт почався твором Мирослава Скорика „Мелодія". Ця музична перлина стала своєрідним пашпортом ансамблю, вона особливо позитивно діліає на українського слухача.

Дальше слідував Квартет ч. 7, Опус 108 Шостаковича. Цей біографічний твір композитора присвячений пам'яті його дружини Ніни, яка була провідною зорею в житті Шостаковича. Незвичайно добре ансамбль віддав траурний характер повільної частини, а крайні частини мали стільки теплої делікатности, з мазків якої легко можна б відобразити життя родини.

Цей настрій продовжив лірично-елегійний твір Йоганнеса Брамса. Квартет а-моль (Опус 51, ч. 2) прозвучав чудесно. Тут видно, як досконало Квартет ім. Леонтовича перетравив цей романтичний шедевр. Цілий твір був виконаний у тихішій динамічній скалі, а благальні зітхання у високій теситурі повільної частини звучали делікатним шовком. Постає питання, скільки скрипаків зуміють в тих піднебесних регістрах видобути такий шляхотно-делікатний звук, коли по природі скрипка в тому регістрі звучить різким шклом сталевої струни. Подібно плавно вийшла третя частина — Менует. Щойно фінал прибрав більш драматичного характеру. Таке суверенне виконання можна хіба приписати як трибут квартету для відзначення століття смерти композитора Брамса нюйоркчанами.

Після перерви Квартет ім. Леонтовича при співучасті пяніста Володимира Винницького виконав Фортепіяновий Квінтет ф-моль французького композитора Цезара Франка. Квінтет можна назвати симфонією-концертом у мініятурі. Кращі моменти цього твору належать також до повільної частини, переповненої імпресіоністичною атмосферою. Цей твір набирає полету в добрих виконавців, таких як Юрій Мазуркевич та Юрій Харенко — скрипаки, Борис Девятов — альтист і Володимир Пантелеєв — челіст, яких ми мали нагоду почути в понеділок. В них динамічна амплітуда широчезна і при швидких змінах не затрачується м'якість тону, яка впливає на емотивний характер твору. Музична мова квінтету дуже хроматична, вона посувається півтонами з безнастанними модуляціями, які дають почуття ситости й багатства.

В. Винницький доложив свою частку до успішного виконання. Він грає з драматичною напругою і одночасно з експресивною свободою, при чому ритмічні деталі завжди скрупулятно виконані. Для рівноваги й спокою кожну фразу кінчить широким жестом, який помагає йому відмежувати поодинокі музичні речення.

Задоволена публіка не щадила оплесків і артистам прийшлося кількакратно виходити на сцену.

Олександер Серафин

Вплив низького коефіцієнту плодючості

Протягом майже двох століть, відколи англійський економіст Томас Малтус висунув тезу, що населення росте швидше, ніж виробництво харчів, світова громадськість журиться цією справою. Рік тому відбулися в Римі наради на найвищому рівні щодо світового харчування. В цих нарадах, яких спонзором була ООН, взяло участь понад 100 президентів різних країн, численні урядовці та політичні діячі.

Хоча специфічним завданням конференції була доля кількох мільйонів людей, які хронічно недоїдають, це симптоматична проблема більшої потенціяльної кризи, якою після Малтуса журяться багато інших його послідовників.

Демографи вважають, що населення світу становить тепер біля 5.85 більйонів осіб. До середини наступного століття воно може дійти до 9.4 більйона. Хоча Малтус помилився у своїй прогнозі демографічної катастрофи, існує багато причин для занепокоєння.

При кінці минулого жовтня, наприклад, Світовий банк висловив свою тривогу стосовно майбутнього прохарчування населення світу — з огляду на те, що зменшуються врожаї, морські запаси і площі одних земель, висихають водні джерела.

Постала, одначе, нова проблема, яку мусить взяти до уваги ООН. Нею є не лише сама кількість населення та його попит на природні ресурси. Тепер ООН думає і про те, що станеться, коли населення перестане зростати, бо здатність до відтворення потомства в багатьох країнах світу швидко зменшується, особливо в розвинутих. Щоб продискутувати цю справу, провідні світові фахівці з демографії стрінулися з початком листопада в Ню Йорку.

Якщо ця тенденція продовжуватиметься, вона, на думку експертів, може мати далекосяглі наслідки. Коли індустріяльні і економічно продуктивні країни не задержить свого рівня населення чи навіть зменшать його, їхня роля як рушіїв глобального розвитку невдовзі впаде до нуля.

„Розвинуті країни мають виконувати специфічну функцію економічних і соціяльних провідників, прям. Цю спрямованість демографи пояснюють урбанізацією — відсутністю стимулів мати велику родину в місті; і глобальною міграцією, коли чоловіки відокремлені від своїх жінок; та впливом модернізації, включно з більшим голосом, який мають жінки стосовно свого життя — каже Йосиф Чамі, співробітник ООН і організатор конференції. — Китай експортує найбільше до ЗСА і Европи і це є базою розвитку китайської економіки. Европа виробляє і споживає багато товарів. Якщо ЗСА і Европа кількісно стануть меншати, це спричинить зміни глобального масштабу, вони вплинуть на світову економіку".

Спад у рості населення в багатьох країнах почався в 1960-их роках. Він тепер вже є постійний і нема ознак, що повернеться у протилежний на-

На думку експертів, щоб задержати теперішній рівень населення, потрібно мати пересічно 2.1 дитини від жінки — дві дитини на місце родичів і одна десята — заступити дітей, які помруть.

Відсоток світового населення, яке живе в країнах зі здатністю до відтворення потомків 2.1 або нижче, за даними ООН:

Роки	Населення	Відсоток
1975	4.08 більйона	18
1997	5.85 більйона	44
2015	7.29 більйона	67

Европа була першою, що впала нижче 2.1 рівня, за даними ООН. Італія стоїть найгірше під цим оглядом, бо має лише 1.2 дитини від жінки. На другому місті є Еспанія з 1.27, і на третьому — Німеччина з 1.3. Україна є на двадцятому місці — з 1.64 дитини від матері, а Росія на тринадцятому — 1.53.

В 1970 році 19 европейських і північноамериканських країн мали коефіцієнт плодючості нижче 2.1. До 1995 року число

(Закінчення на стор. 4)

***

Яке їхало, таке й здибало:
твоя впертість і принцип мій.
Виграють почуття наші дримбою,
плачуть струни сердець самі.

Навіть поглядом не торкаюся
до малинових уст твоїх.
А вночі до безтями каюся —
розпинає свідомість гріх.

Таке здибало, яке їхало:
винна гордість, і впертість обох...
Ніжні душі розшарпує віхола
почуттів. Чи помирить нас Бог?

Ярослав Ткачівський

Володимир Сушко

Замки і фортеці західньої України

Так називається книга, що вийшла друком цього року тиражем 5,000 примірників у Видавництві „Центр Европи" у Львові. Її автором є Орест Мацюк, львівський історик, який віддав понад 30 років вивченню замків і фортець України. Ця його книга є цінним причинком до історії пам'яток оборонного будівництва на Україні. Багато ілюстрована чорно-білими світлинами ще існуючих будівель чи їхніх ще не вповні знищених залишків, — а я таких нарахував понад 221, розміщених на 160-ти сторінках, — ця книга сприяє патріотичному вихованню молоді і повинна стати її настільною лектурою.

Там, де сьогодні не залишилося і сліду по таких оборонних спорудах, автор у висліді глибоких досліджень доступних йому архівних матеріялів відтворив на рисунках їхній вигляд для евентуальної колись їхньої реконструкції. Таких рисунків читач знайде у його книзі понад 50.

Тепер в Україні помітно зростає зацікавлення пам'ятками нашої минувшини. Протягом останніх років проводиться інтенсивна праця над складанням каталога оборонних споруд України, які існували від найдавніших часів до кінця XVIII століття. Це давньо-руські укріплені городи з часів Княжої доби, пізніші міста-фортеці, які у більшості випадків будувалися на залишках давніх княжих городищ, а далі поодинокі замки, замочки, оборонні двори, сторожові вежі, оборонні дзвіниці, оборонні монастирі, церкви, костели, синагоги тощо. Землі України в минувшині довгими століттями були постійним об'єктом наїздів різних орд та інших завойовників, які плюндрували міста і села, тому і була в тих неспокійних часах потреба все фортифікувати. Не один раз навіть сільські кладовища і млини перетворювалися на споруди оборонного типу.

О. Мацюк у вступному розділі до своєї книжки каже, що тепер є на обліку близько 5,000 різних пам'яток оборонного будівництва.

У своїй книжці він займається детальним обліком пам'яток оборонного будівництва на землях західньої України. Свою тему він опрацював у формі семи історичних мандрівок, — і такий підзаголовок дав книжці — „Мандрівки історичні". У шести розділах його маршрут починається зі Львова і веде у п'яти різних напрямах по землях Галичини і один по західній Волині. Сьомий маршрут починається з Тернополя і проходить по західньому Поділлю. На початок кожного розділу, який покриває даний маршрут, є карта маршруту, з назвами місцевостей, через які він проходить, і з позначенням, які споруди оборонного будівництва існували або ще існують у кожній з тих місцевостей. Так опрацьована тема його праці має не лише цінне історично-виховне значення, але вона безумовно служитиме популяризації і розвиткові туризму. В обмеженій газетній статті годі детально передати зміст кожного розділу, його книжку треба прочитати. Вона легко написана і незвичайно цікава і багата описами пам'яток оборонного будівництва, включно до численних княжих городищ, залишки чи сліди яких помітні ще й сьогодні.

Мимоволі насувається питання: як зберігаються ті пам'ятки оборонного будівництва? Їхній стан здебільша незадовільний, а то й трагічний, каже О. Мацюк, хоч, щоправда, він додає, не скрізь такі сумні справи. Деякі замки та інші оборонні споруди, як ось в Олеську, Підгірцях, Буданові, Підкаменю, Дубні, Маняві, Острозі та інші, є у більш-менш пристойному стані, в них розміщені музеї, лікарні, санаторії тощо, але й вони вимагають уваги реставраторів. В інших, як ось в Івано-Франківському, Сокалі, Яворові, гірше, бо в них перебувають військові частини і ті самі нічого не роблять для збереження тих пам'яток, та ще й іншим не дають того робити. Ще 25-30 років тому можна було відреставрувати чимало споруд оборонного будівництва навіть невеликими фондами, наприклад, замок у Жванці біля Хотина чи Раковецький замок в Городенківському районі. Сьогодні запізно.

У селі Глинське недалеко Крехова збереглося добре давнє княже городище, може тому, що поросло лісом. Його можна б легко впорядкувати, збудувати з дерева стіни і вежі, і так відтворити давно-руську фортецю — „заповідник". Чому така інертність? О. Мацюк не скриває свого жалю і розчарування. В Польщі, каже він, відбудували уже декілька старослов'янських і північних городищ і ці пам'ятки є тепер об'єктами відвідування не лише туристами, але й вченими. А у нас? Ось архітект і археолог М. Рожко 20 років посвятив вивченню княжої фортеці Тустань в селі Урич в Карпатах і, одержавши схвалення НАН України і різних державних діячів, приготовив проєкт реконструкції тієї унікальної наскельної фортеці, яка більше не зустрічається ніде в слов'янському світі. І все вже роками стоїть на мертвій точці.

А вже соромом вкривається лице, коли читаєш, як не раз бездумно самі люди в нинішніх часах нищать ще існуючі пам'ятки оборонного будівництва. Ось лиш один приклад з численних, що їх наводить автор: у селі (колись містечку) Тартаків на Сокальщині голова колгоспу наказав розібрати оборонну ратушу з могутньою вежею і вісьмома брамами, і з того матеріялу збудував фарму та вимостив дорогу. Це була чи не єдина ратуша в Україні, яка з пізнього середньовіччя задержалася до наших часів без жодної перебудови.

Розповідь Ореста Мацюка про замки і фортеці західньої України — це немов подорож в глибину історії, яку кожний, зокрема той, хто походить з тих земель, читатиме зі зворушенням і вдячністю до автора.

Конференція вчителів у Пармі

Школи українознавства в діяспорі відіграють важливу ролю у збереженні ідентичности нашого народу, його мови, історії, культури, звичаїв та української християнської моралі. Кожна школа виробляє свої пляни і здійснює свої заходи, щоби втілити у практичну діяльність ці навчальні та морально-етичні принципи. Але з огляду на те, що вони лежать в основі роботи всіх шкіл українознавства, є вкрай необхідна потреба час від часу обмінюватися досвідом роботи з цих питань між різними школами і вчителями. Такою формою обміну досвідом роботи стали окружні конференції вчителів Шкіл Українознавства Чикаґо, Дітройту, Клівленду, які проводяться вже на протязі ряду років почергово у цих містах.

На початку 1997-98 шкільного року така конференція відбулася в „Рідній Школі" у Клівленді-Пармі, Огайо, 18-го жовтня. Сюди прибули вчителі та директори шкіл українознавства з Чикаґо та Дітройту. Спочатку вони мали можливість побувати у клясах, ознайомитися з процесом навчання учнів на лекціях, з формами і методами праці вчителів окремих навчальних предметів.

Після візитації кляс розпочато пленарну частину конференції. Її відкрив директор Школи Українознавства у Пармі Петро Твардовський. Він зачитав вітального листа, з яким звернувся до учасників конференції голова Шкільної Ради УККА д-р Євген Федоренко. Крім добрих побажань і успіхів у нарадах конференції, д-р Федоренко звернувся до учасників цього вчительського форуму про те, що настав час для опрацювання та внесення змін до діючих навчальних програм, які були видані ще в 1981 році. Кожен учитель, фахівець свого предмету, повинен надіслати до Шкільної Ради свої пропозиції, в яких показати й обґрунтувати ті зміни, що, на його думку, можна внести до навчальних програм.

Конференція вчителів у Пармі.

З вітальним словом до учасників конференції звернувся інспектор Шкільної Ради УККА, шкільний дорадник д-р Степан Воляник. Він з приємністю зазначив, що окружні конференції вчителів, продовжуючи щорічно свою плідну працю, нагромаджують великий досвід з питань вдосконалення системи навчання та патріотичного виховання учнів у рідних школах. Д-р Воляник зупинився також на тих завданнях, які стоять сьогодні перед вчительством шкіл українознавства в Америці. Серед них він відзначив те, що основою основ у роботі наших шкіл повинна бути особлива увага до вивчення учнями української мови, зокрема в молодших клясах. Тоді легше буде учням опановувати у старших клясах такі предмети, як літературу, історію, географію, культуру.

Привітав учасників конференції і побажав їм успіхів у праці голова Товариства „Рідна Школа" в Клівленді-Пармі Андрій Дем'янчук, Далі в роботі конференції слудували звіти директорів шкіл: Чикаґо — мґр Надія Хойнацька, Дітройт — д-р Ярослав Березовський, Клівленд — Петро Твардовський та директор Рідної Школи ім. Т. Шевченка при соборі св. Володимира у Пармі Василь Іванчук. У своїх звітах вони проаналізували стан навчальної та виховної роботи з учнями, показали позитивні сторони, розкрили недоліки, які ще є в нелегкій праці вчителів шкіл українознавства. За даними директорів, у цьому шкільному році навчається в школах українознавства: в Чикаґо — 312 учнів, працює 18 учителів, в Дітройті — 90 учнів і 11 учителів, в Клівленд-Парма — 194 учні та 13 учителів, а в школі ім. Т. Шевченка — 77 учнів і 11 учителів.

Директори зазначали, що крім чисто навчальної роботи, велику увагу приділяють наші школи національно-патріотичному вихованню учнів. З цією метою у кожній школі відзначаються важливі дати з історії України, розвитку культури та духовного надбання українського народу. Так, протягом шкільного року відзначаються свята — Листопадовий Зрив, Рідношкільна Ялинка, Січневі Роковини, Шевченківське Свято, трагічні роковини Чорнобиля, День Матері, і на закінчення шкільного року — Свято Молоді та Випускні Вечори Матурантів. Звичайно, що кожна школа має і свої проблеми. Але серед них є спільні для всіх — це пропущення навчальних днів учнями, часте запізнення їх на лекції, випадки нетактовної поведінки та порушення дисципліни. І ці неґативні явища в роботі шкіл можна подолати тільки при активній співпраці вчителів з батьками.

Друга частина нашої конференції проходила в роботі двох секцій вчителів. Працювала секція вчителів молодших кляс від підготовчої і до шостої та секція вчителів старших, 7-11, кляс, на яких було прослухано і обговорено такі доповіді: секція вчителів молодших кляс —

„Як ефективно проводити лекції в дошкіллі" (Христя Таран — Чикаґо), „З досвіду навчання учнів 1-ої кляси" (Оксана Баслядинська — Клівленд), „Методичні поради по підготовці та проведення лекцій з української мови в 6-ій клясі" (Катерина Соволевська — Клівленд), „Вивчення української пісні на лекціях музики" (Мирослава Борищук — Дітройт); секція вчителів старших кляс: „Роля батьків у Школі Українознавства" (Надія Хойнацька — Чикаґо), „Розвиток мовлення учнів на лекціях української мови та літератури в 9-11 клясах" (Ніна Кулакова — Клівленд), „Методи викладання української мови у вищих клясах" (Марійка Климчак — Чикаґо), „Американський школяр — враження вчителя з України" (Валентина Бойко — Дітройт), „Методи викладання історії та географії у вищих клясах" (Михайло Бучкович — Чикаґо), „Узгіднення предметів у процесі навчання учнів вищих кляс" (Оксана Мурська — Чикаґо).

По закінченні роботи секцій відбулася заключна частина конференції, на якій було підведено підсумки нашої цілоденної праці. Директори шкіл та вчителі відзначили, що робота Окружної конференції носила практичний характер, бо всі доповіді ґрунтувалися на досвіді роботи вчителів. З них можна було довідатися про найефективніші методи навчання учнів у різних клясах та з різних предметів та їх поєднання і пристосування до методів навчання в американських школах. Керівники шкіл та вчителі широко обміняслися досвідом виховної роботи з учнями. Вони прийшли до висновку, що урізноманітнення змісту і форм патріотичного виховання учнів дасть можливість зберегти в діяспорі нашу українську мову, пісню, звичаї, культуру та згуртувати воєдино українську громаду.

Учасники Окружної конференції висловили ряд пропозицій та побажань щодо вдосконалення нашої праці на майбутнє. Була навіть пропозиція, щоби обмінюватися досвідом роботи не тільки з учителями, але й нав'язувати особисті контакти з учнями шкіл українознавства. Це дало би можливість до зміцнення дружній стосунків між українською молоддю різних міст Америки. Так що окружні конференції вчителів шкіл українознавства можуть і повинні стати тим мостом, по якому спільно і дружно поведемо нашу молодь діяспори до збереження українства на чужій землі.

Н. Н.

КОМІТЕТ БУДОВИ ХРАМУ БОЖОЇ МАТЕРІ В ЗАРВАНИЦІ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ В ЗСА

проголошує четвертий список жертводавців, які дотепер відгукнулися на наш заклик

(Список охоплює пожертви від 25-го жовтня до 20-го листопада 1997 р.)

Бзовицький Павло в св. п. батька Павла 1.000.00
д-р Моцюк Ярослав і Ірена
в Йонкерсі 1.000.00
у Фундації УВУ 1.000.00
разом **2.000.00**

Джучко Михайло і Катерина 1.000.00
Мирослава Наливайко в св. п. мужа Евгена 1.000.00
Воробець Теодор 20.00 на Службу Божу
в св. п. дружини Анастазії 500.00
Пришлях Микола 500.00
інж. Огар Василь і Оксана 350.00
Дудун Богдан і Анна 200.00
д-р Василь і д-р Марія Чен 200.00
Дудун Тарас і Надія 200.00
Кравчук Ярослав і Анна 200.00
Лазарів Анна 200.00
Леник Микола і Клавдія в св. п. батьків
Василя і Теклі Вагнер та брата Богдана 150.00

По 100 дол.:— Винник Роман і Ірена, д-р Грабарчук Евген і Лідія, Ґіна Григорій і Анна, Федецький Михайло і Марія, Штокало Володимир і Юстина;
по 50.00 дол.:— Ґой Зенон і Тамара, Ґой Зенон і Тамара в св. п. Ярослава Бедзіся, Колодій Володимир, Кривокульська Меланія, Миколаєвич Роман і Наталія, Папроцька Ольга, Стадник Петро, Сірка Дарія, Тимків Юрій, Тимочко Ярослав і Марія;
По 30.00 дол.: — Стебельський Аркадія, Суцький Мирослав, Ковч Богдан;
По 25.00 дол.: — Ковч Богдан, інж. Огар Василь і Оксана в св. п. Анни Вирсти, інж. Огар Василь і Оксана в св. п. Омеляна Урбанського, Петрашек Левко в св. п. дружини Нусі.

На будову Собору Зарваницької Божої Матері в св. п. Лідії Данилюк друзі і приятелі зложили:

По 100.00 дол.: — Berkshire Eye Center, Данилюк Володимир, Кравчук Наталія, Кормила Марія і Анна.
75.00 дол.: — д-р Тарас і Люба Шегедин.
По 50.00 дол.: — Бурак Мирон і Зеня, д-р Клюфас, Мандрусяк Надія, Мельничук Богданна, Ohaus Corporation Dept. #717, Сигіда Осип і Н., Сорока Йосиф і Марія, Яворський Йоанна;
по 30.00 дол.: — д-р Тришневський Орися, Юлія, Trio Hair Designers;
по 25.00 дол.: — Андрушків Софія, Белендюк Лідія, Бігун Ярослав і Надія, Бобеляк Дмитро, Кобрин Роман і Оля, Скаля Петро, Theas Card Marley;
по 20.00 дол.: — Alice Beuny Tard, Боярський Володимир, Бурак Роман, Заверуха Михайло, Кочержук Ірена, Кульматинський В., Падковська Леся, Питван Леся,Rudolf, Doel Heid, Heger, Роговський Віктор, Цюрпіта Н.;
15.00 дол.: — Кузів Анна;
По 10.00 дол.: — Амдо Аліся, Грицак Кость, Дзіман Л.М., Jens Kuni Toda, Каранович Дарія, Ковбилянський Володимир, Козюпа Никола, Кононів Іванна, Луків Юстина, Мацько Василь і Параня, Пелехатий Василь, Стоцько Анна, Яворська Осипа;
5. 00 дол.: — Турчак Люба.

Комітет будови храму Матері Божої в Зарваниці при Фундації УВУ щиро дякує всім жертводавцям і просить всіх, хто бажає покласти свою цеголку в цей храм, надсилати пожертви на адресу Фундації УВУ:

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY
Fundation Inc.
43 St. Marks Place
New York, N.Y. 10003

Збірка буде продовжуватися довше, до завершення будови святині.

Чеки просимо випистувати на:
UFU Fundation, Zarvanycia Ed. Fund.

КОМІТЕТ БУДОВИ ХРАМУ В ЗАРВАНИЦІ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ.

Золотий рік Українсько-Американських Ветеранів

Відзначення 50-ої річниці організації Українсько-Американських Ветеранів, які служили в Другій світовій війні, Кореї, В'єтнамі та Іраці, яке відбулося від 26-28-го вересня на Союзівці, повинно ввійти в історію цієї організації як одно з найкращих. Головний управитель Союзівки Іван Флис виявив надзвичайну гостинність для учасників цієї події.

Понад 60 делеґатів з різних стейтів та міст Америки прибули на Союзівку. Також перший раз взяла в цьому участь Українсько-Американська Військова Організація, членами якої є активні військові старшини. Делеґація Мишиґену в числі 11 членів та співучий колектив „Золоті дзвони" прибули на Союзівку замовленим автобусом.

Крайовий командир Дмитро Боднарчук відкрив наради. Багато часу зайняли звіти членів Управи, каденція котрих кінчалася. Члени хотіли, однак, більше обговорити важливі справи самої організації, як реалізувати програму організації, як збільшити її активність та побільшити членство, яке почало зменшуватися. Для обговорення цих проблем всіх учасників розподілено до різних комісій, які мали подати розв'язки.

В п'ятницю ввечері відбулася спільна вечеря, яку прикрасив своїм співом гурток „Золоті дзвони", зложений з мешканців „Українського Села" у Воррені. Під керівництвом Олі Соловій, їх знаменитого диригента, „Золоті дзвони" викликали своїм співом загальне захоплення.

В суботу вранці голови комісій подали рекомендації їх комісій. Українсько-Американська Військова Організація представила ряд промовців. Голова цієї організації полковник Оришкевич вказав різні ділянки праці цієї організації. Уважав за потрібне подати військовим та цивільним властям до відома, що українці мають кваліфікованих людей, які можуть служити як перекладачі в разі потреби, а не уживати російських чи інших перекладачів.

Номінаційна комісія представила зборам листу кандидатів до Управи на 1997-99 роки. І так: крайовий командир Стівен Шевчук, його заступник Меттю Козак, фінансовий Василь Ліщинецький, суддя Мирослав Маланюк, публікації і публічні зв'язки Степан Віхар, суспільна опіка Богдан Самокишин, заготівля приміщень Роман Дідицький, капелян Мирослав Прийма, історик Василь Лучків, стипендії Михайло Демчук. Допоміжну організацію жінок очолила Ірена Прийма, її заступниця Анна Безкоровайна, друга заступниця Ольга Венгрин, секретар Альберта Сєпла, скарбник Амелія Березовська, історик Джін Ельнік, суспільна опіка Наталія Чума.

Вечірній бенкет був надзвичайно вдалий і відбувся при заповненій залі.

Відділ вояків з головної квартири першого батальйону польової артилерії виконав церемонію внесення прапорів. „Золоті дзвони" відспівали американський гимн і „Ще не вмерла Україна", шість гарматних стрілів вітали учасників конвенції.

Гаролд Бохенко, визначний член нашої організації і заступник голови Конвенційної комісії, привітав присутніх і представив провідника вечора Степана Віхара. Вітаючи гостей, він заявив, що конвенція є доброю нагодою задуматися над ідеями організації ветеранів, які все стояли на сторожі оборони справедливости, свободи та демократії. Євген Саґаш та Роман Раковський впровадили нових членів Управи в їх нові уряди.

Військового аташе при українській амбасаді репрезентували полковник Сидоренко і підполковник Вахно. Оба були запрошені до слова. Неприємною несподіванкою була відсутність головного консула Віктора Крижанівського, який мав бути головним промовцем. Наступила зміна в програмі вечора, о. Олекса Хома провів молитву і почалася вечеря.

Промовляли ще Данн і конгресмен Ґілман, який підкреслив значення організації ветеранів в житті громади. Покійній Розалії Полчі признано похвальну грамоту.

Полковник Оришкевич дякував конвенції за прийняття його організації до Українсько-Американських Ветеранів. Новий командир майор Голяш висловив переконання, що ця злука принесе добрі висліди.

С. Віхар дякував за присутність і закрив конвенцію.

Степан Віхар

Група з Мишиґену перед від'їздом на Союзівку.

Президія Конвенції, промовляє Д. Боднарчук.

У ТРЕТЮ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність нашої дорогої і незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ та БАБУСІ

бл. п.

АННИ (Нусі) з ПРИШЛЯКІВ СОКОЛЬСЬКОЇ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ в середу, 17-го грудня ц. р. в українських католицьких церквах:

св. Архистратига Михаїла в Гартфорді, Конн.;
св. Священомученика Йосафата в Ню Бріттен, Конн.;
Соборі Входа в Храм в Норт Порті, Фла.
Про молитви за спокій душі покійної просить

муж РОМАН з дітьми.

Зі смутком ділимося вісткою, що 28-го листопада 1997 року упокоїлася в Бозі

бл. п.

ЕВГЕНІЯ ЦІСИК

з дому **КУШІВНА**
дружина покійного проф.
ОМЕЛЯНА ЦІСИКА
урод. в Стрию в Україні
28-го лютого 1908 року

ПОХОРОННІ відправи почнуться Парастасом о год. 7:30 веч. в четвер, 4-го грудня, в похоронному заведенні Gowen Funeral Home, 233 Somerset St., New Brunswick, N. J.

СЛУЖБА БОЖА о год. 10-ій рано в п'ятницю 5-го грудня в церкві Різдва Пресвятої Богородиці, 86 Livingston Ave., New Brunswick, а відтак похорон на St. Peter's Cemetery, Route 27, New Brunswick, N.J.

Зашишила в глибокому смутку:

дочку	**— МАРІЮ ЦІСИК**
родини	**— БОРДУЛЯК ТИМОТЕЙ і НЕСТОР**
	— ДИЦЬО МАРІЯ і ЮРІЙ
	— РЕБЕТ АНДРІЙ і ОКСАНА
	— КУЗЬМА о. СТЕФАН
	— КОНОНІВ ІВАННА
	— ГОЛОВІНСЬКІ ІВАН і НАТАЛІЯ

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що 27-го листопада 1997 р. відійшла у вічність

бл. п.

ДАРІЯ КМІЦИКЕВИЧ

уроджена ВОЗНЯК

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 30-го листопада о год. 4-ій по пол. у похоронному заведенні Мацко-Васало, Сиракюзи, Н. Й.

ПОХОРОННІ відправи в понеділок 1-го грудня 1997 р. о год. 9-ій рано в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, Сиракюзи, а відтак на місцевий український цвинтар.

Залишені у глибокому смутку:

муж	**— БОГДАН**
донька	**— БОГДАНА**
брати	**— ЯРОСЛАВ**
	— МИРОН з дружиною НАТАЛКОЮ
шваґерка	**— ОЛЕКСАНДРА КМІЦИКЕВИЧ**
	— МАРІЯ ОРТИНСЬКА з мужем ОМЕЛЯНОМ і родиною
братанок	**— ВОЛОДИМИР ВОЗНЯК з родиною**
братаниці	**— МАРТА ВОЗНЯК**
	— ХРИСТИНА ВОВК з мужем ВІКТОРОМ і дітьми
	— родина СУМИКІВ

та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

У пам'ять незабутньої приятельки

Цей скромний спомин, присвячений пам'яті нашої дорогої приятельки, д-р Марти Полянської, яка 11-го липня 1997 року покинула земське життя, де настраждалась чимало і перенеслась туди, де немає страждань, ні терпінь, а життя вічне.

Покійна Марта народилась 31-го серпня 1923 року у Львові, в родині визначного науковця, проф. д-ра Юрія Полянського і Марії з Боярських. Дитячі та юні роки провела в теплій родинній атмосфері. Родина Полянських відома була, як одна з кращих родин у Львові. Це аристократи духу, які так само виховали й свою доню-одиначку. Марта, закінчивши народну школу ім. Т. Шевченка, вступила у 1935 році до Української Академічної гімназії і завжди була відмінною ученицею. У 1939 році, коли Галичину окупувала комуністична влада, уряд висилав до Львова різних науковців для спілкування з нашими професорами. Тоді і дім Полянських відвідували знані світові вчені.

Марта росла в атмосфері науки, завжди поважна, спокійна, зрівноважена, високо культурна і добре вихована.

Сьогодні спомини летять до тих безжурних часів. Пригадуються наші прогулянки в околиці Львова, зустрічі з друзями тощо. Марта завжди була прикладом доброї поведінки, так що не одна мама ставила своїй доні Марту за приклад. Як відмінниця, здала матуру в 1941 році. Коли 30-го червня того ж року у „Просвіті" при свічках проголошувано Незалежну Українську Державу, Марта була там присутньою, як секретарка свого батька, якого вибрали першим посадником вільного міста Львова.

Заки відкрились вищі учбові школи, Марта кинулась у вир громадської праці. Вписалась добровольцем у створений Українським Центральним Комітетом „Червоний Хрест", щоб допомагати українським полоненим, воякам Червоної Армії, яких німці спершу пустили на волю. Хворих на тиф, червінку та інші інфекційні недуги вона влаштовувала у шпиталі при вул. Супінського. Тоді сама заразилася тифом і ледве не вмерла. У тифозних мареннях бачила своє недалеке майбутнє, скитання по чужих країнах, яке опісля сповнилось. Належала до тих щасливців, що відчули смерть, бо, як оповідала згодом, здавалось їй, що душа вийшла з тіла, що вона в довгому тунелі, при кінці якого бачила сильну ясність і почувала себе надзвичайно щасливою. Після видужання студіювала медицину, працювала в Пласті, у Жіночій Службі України.

Фронт зближався, і треба було тікати від большевицької навали. Краків, Відень, а далі вздовж Альп до Ауфкірху, де перебувала з батьками у баверів до 1945 року. Опісля виїхала до Мюнхену й там солідно продовжувала медичні студії. На останньому році її студій родину Полянських викликали на виїзд до Арґентини, де жив брат проф. Юрія.

Арґентина гарна, але дивна країна. Не признавали жодних студій з інших країн, ні не можна було нострифікувати жодних дипломів. Отож Марта почала спочатку. Можна було подивляти її впертість, завзятість і терпеливість, коли складала іспит середньої школи еспанською мовою і наново почала студії медицини. Завдяки своїй працьовитості і завзятості закінчила успішно Медичний факультет і почала врешті працювати. В міжчасі одружилася з Мироном Лехом, бо віддавна прагнула мати українську родину. Мала двоє дітей: Христину-Лілю і Юрія.

Св. п. М. Полянська

Працюючи на клініці як загальний лікар, Марта почала три роки спеціялізації у психіятрії і психоаналізі. По успішних іспитах і тезі одержала право відчинити приватну практику як психіятр і психоаналітик. На університетській клініці іменовано її професором, а у ректораті психіятром молоді для студентів, що вступають на державний факультет. Марта, як одна з організаторів Т-ва Високошкільників у Буенос Айресі, започаткувала при тому товаристві Лікарський відділ. Теж довгі роки викладала українознавство на філії Українського Католицького Університету в Буенос Айресі.

Життя Марти в Арґентині не було вистелене квітами. Скоро судилось їй залишитись самою з діточками. Наперед помер батько, а мама почала поважно хворіти. Марта вірно доглядала маму, виконуючи при цьому всі свої родинні і професійні обов'язки. Після смерти мами залишилась сама, чоловік виїхав ще давніше до ЗСА, де й по довшому часі помер, і виховувала сама дітей. Доня її Христя теж закінчила Медичний факультет у Буенос Айресі і почала працювати як лікар. Син Юрій — богеміст, поет, літературний критик і перекладач — виїхав до Еспанії шукати щастя. Там попрацював над виданням „Українська поезія XX століття", перекладаючи цілий ряд поезій наших визначних поетів на еспанську мову. Збір цих прекрасних поезій він назвав „Інконографія душі" і їх видано було в рамках ЮНЕСКО.

У 1977 році Марта вирішила відвідати ЗСА. Весною приїхала до Ню Джерзі, де жила велика родина по батькові й по мамі. Після різних родинних і громадських зустрічей Марта відвідала Чикаґо. Познайомилась з місцевою громадою, звиділа культурні місця й пам'ятки міста, мала зустрічі з давніми друзями й від'їхала домів. Коли Українське Світове Лікарське Товариство почало приготовляти Світовий конґрес лікарів в Україні, Марта одержала запрошення репрезентувати Арґентину і виступити з доповіддю. Наперед прибула до ЗСА і з Ню Йорку полетіла до Києва. Там гідно вив'язалась зі своїх обов'язків.

Ніхто не знає своєї долі, ні свого призначення... Марті судилась нещасна доля дуже поважно захворіти. Доня Христя вже в тому часі жила в ЗСА. Відвідуючи маму в Арґентині, слідкуючи за станом її здоров'я, вирішила забрати маму до себе, до Лос Анджелесу, де троє внуків раділи бабусею і улегшували їй тяжкі хвилини в недузі. І там закінчила Марта свою нелегку життєву мандрівку.

В серцях приятельок вона залишилась, як сердечна подруга, завжди повна віри в себе, невтомна працівниця, яка вміла осягнути те, до чого змагала, повна посвяти мама, чесна, добра, спокійна, опанована, правдива аристократка духу.

Дорога Марто! Може, зустрінемось ще у засвітах, коли будемо достойні цього.

Зиновія Бігун

Без української мови і книжки — не буде й української дитини!

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Вплив...

(Закінчення зі стор. 2)

таких країн збільшилося до 51. Припускають, що до 2015 року 88 країн матимуть неґативний приріст, тобто 2.1 або менше.

Уряди деяких европейських і азійських країн запобігають цьому. Італійський уряд має парляментарну комісію, яка шукає способів заохотити жінок і до кар'єри, і до народження дітей. Французький уряд виділяє грошову допомогу для багатодітних родин. Швеція, Південна Корея та інші також запровадили стимули для більших родин. Японські урядові дослідження встановили, що економіка країни мусить пристосуватися до меншого робочого ринку.

Вийнятки з цієї загальної тенденції є в Африці, південній і західній Азії, деяких країнах середнього Сходу. Передбачають, що Пакістан може стати до 2015 року третьою, за кількістю населення, країною світу. Індія може перегнати Китай і стати на першому місці, а ЗСА займав третє місце